

П Р А В И Л Н И К**ЗА ИЗДАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ ВЪВ ВВМУ "Н. Й. ВАПЦАРОВ"****ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. (1) Този правилник урежда издателската дейност във ВВМУ "Н. Й. Вапцаров" и функционирането на Издателския център на училището.

(2) При осъществяването на издателската си дейност ВВМУ се ръководи от нормативните документи и указания за издателската и полиграфическата дейност в БА, българските държавни стандарти, регламентиращи книгоиздаването, Закона за авторското право и подзаконовите документи, които го обслужват, и Правилника за устройството и дейността на ВВМУ.

(3) Общото ръководство на издателската дейност се осъществява от Заместник-началника на училището по учебната и научната част, а непосредственото – по реда на подчиненост.

Чл. 2. (1) Издателската дейност има за цел своевременното и пълноценно осигуряване на училището с необходимите печатни издания и обхваща:

1. издаване на учебници и учебни помагала по учебните програми на специалностите в училището;
2. издаване на сборника "Научни трудове на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров";
3. издаване на сборници с доклади от организирани от училището научни форуми;
4. издаване на методики и други документи за осигуряване на възпитателната и управленската работа на училището;
5. преиздаване, вкл. с преработване, на учебници и учебни помагала с ограничена и намаляваща наличност в библиотеката на училището.

(2) За постигане на целите на ВВМУ в областта на издателската дейност: се разработват годишни и перспективни планове за потребността от учебници, учебни помагала и други печатни материали; сключват се договори за рецензирането на изданията; контролира се качеството на учебната литература; анализира се нивото на педагогическата и методическата квалификация на авторите; осигурява се дейността на собствен Издателски център.

(3) Редът за издаването на сборника "Научни трудове на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров" се определя с Правилника за дейността на Редакцията на училището.

(4) Отпечатаната учебна литература се завежда на отчет в библиотеката на училището.

Чл. 3. (1) Съдържанието на печатни издания обхваща фундаментални и актуални проблеми на висшето морско образование с тематична насоченост, съответстваща на основните направления с тематична насоченост: корабоплаване, техническа експлоатация

на кораба, инженерни науки, експлоатация на водния транспорт, военноморски науки, специализирана езикова подготовка, мениджмънт във водния транспорт, хуманитарни науки и т.н.

(2) Обемът на изданията се определя от хорариума на съответните дисциплини, като за учебници не превишава 18 издателски коли, а за учебно-помощна литература – седем.

Чл. 4. Издателският център е основно звено за редакционно-издателска обработка на авторски ръкописи и тяхното формообразуване до напълно готови за отпечатване издателски оригинали.

Чл. 5. (1) Издателският център е в състава на отделение "Учебно-научна дейност и управление на качеството".

(2) В издателския център работят следните категории длъжностни лица:

1. редактор;
2. коректор;
3. компютърен специалист по предпечатна подготовка;
4. оператор – компютърна обработка и оформление.

(3) Броят на отделните категории длъжностни лица се определя от щата на училището.

Чл. 6. Издателският център е с регистриран в Народната библиотека "Св. св. Кирил и Методий" международен издателски идентификатор (код) ISBN 954-8991 и получава за всяко издание международен номер.

Чл. 7. Правата на авторите са защитени със Закона за авторското право и сродните му права, а взаимоотношенията им с ползвателя – МО, се определят от чл. 41 от Закона.

ПЛАНИРАНЕ НА ИЗДАВАНЕТО. ФИНАНСИРАНЕ И ТИРАЖИРАНЕ

Чл. 8. Планирането на издателската дейност е перспективно и ежегодно.

Чл. 9. Годишният план за издателска дейност на ВВМУ е неразделна част от единния тематичен план за издателската дейност на Министерството на отбраната.

Чл. 10. (1) Планът за издателска дейност е основен документ, в който се включват заявените за издаване учебници, учебни помагала, научни трудове и други материали, като предложенията се формират както следва:

1. за учебници и учебни помагала – въз основа на заявки от катедрите;
2. за сборници научни трудове, доклади от форуми и материали за управленската дейност на училището – в съответствие с годишния план на ВВМУ.

(2) В съответствие с издателското направление в плана за издателска дейност се отразяват: наименованието на всяко заглавие, работният му език и гриф, формат, обем в страници, вид на подвързията, тиражите, сроковете за представяне на ръкописите и имената на авторите им,.

(3) Планът включва две издателски направления:

1. редактиране и подготовка на издателските оригинали за печат и тиражиране във Военно издателство - ЕООД – гр. София;

2. редактиране и подготовка на издателските оригинали за печат във ВВМУ "Н. Й. Вапцаров", с тиражиране в печатната база на МО в гр. Троян.

Чл. 11. (1) Заявките на катедрите за издаване на учебници и учебни помагала се обсъждат и приемат във факултетните съвети.

(2) Окончателното формиране на съдържанието на издателския план на училището се извършва от Академичния съвет, като се вземат предвид решенията на факултетните съвети и въз основа на следните принципи:

1. авторските оригинали да са в областта на основните направления на дейността на училището;

2. да не се планира работа по теми и заглавия, представени с достатъчна наличност в библиотеката и издадени в предходните от две до три години;

3. тиражите да са съобразени с действителните нужди на училището за не по-малко от тригодишен период;

4. сроковете за представяне на авторските ръкописи да са равномерно разпределени в годишен график и да са съобразени с необходимото технологично време за изработването на оригиналите за тиражиране по издателските направления по чл. 10, ал. 3;

5. форматът и подвързията на изданията да са съобразени със съдържанието им, обема, вида на илюстративния материал и полиграфическите изисквания.

Чл. 12. Финансирането на дейността е централизирано от Министерството на отбраната.

ПОДГОТОВКА ЗА ОТПЕЧАТВАНЕ

Чл. 13. Потвърдените за отпечатване авторски ръкописи се представят на магнитен носител и на четивно странирана компютърна разпечатка, включваща заглавие, основен и въвеждащите, допълнителни и справочно-спомагателни текстове: илюстративен материал (таблици, графики, фигури), анотации, библиография, указатели, приложения, съдържание и т.н., подготвени в съответствие със стандартните изисквания за оформлението им (вж. Приложение 1).

Чл. 14. Авторските ръкописи от направлението по чл. 10, ал. 3, т. 1, предвидени по плана за Военно издателство - ЕООД – гр. София, се представят от ВВМУ в издателството в планирания срок и напълно комплектувани, в съответствие с изискванията на чл. 13.

Чл. 15. Авторските ръкописи от направлението по чл. 10, ал. 3, т. 2, предвидени за тиражиране в печатната база на МО - гр. Троян, се представят от авторите за издателска подготовка (редакция и формообразуване до оригинал за отпечатване на изданието) в Издателския център на ВВМУ три месеца преди планирания срок за изпращането на оригиналите за печат. Ръкописите трябва да са напълно комплектувани, в съответствие с изискванията на чл. 13.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ АВТОРСКИТЕ РЪКОПИСИ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА В ИЗДАТЕЛСКИЯ ЦЕНТЪР

Чл. 16. Издателският център (Центърът) се ръководи от редактор. Принципите на организационно-творческата работа в него са основани на държавните разпоредби и стандарти, регламентиращи книгоиздаването и на разпоредбите за издателската дейност в Министерството на отбраната.

Предварителна работа с авторите

Чл. 17. На авторите, на които ВВМУ е възложило написването на учебници, се оказва непосредствено помощ от редактора чрез консултации и контролно четене с оглед постъпването в Центъра на ръкописи с висока степен на готовност за редактиране.

Чл. 18. Редакторът установява връзка с авторите на включените в издателския план заглавия, контролира изпълнението на всички изисквания към ръкописите им (чл. 13-15), при необходимост прави предложения за тяхното подобряване и следи за навременното им представяне в Центъра.

Чл. 19. (1) В Центъра се приемат само написани и комплектувани по стандартите авторски ръкописи (вж. Приложение 2).

(2) Нестандартните и некомплектувани ръкописи се връщат на автора.

Преценка на ръкописите

Чл. 20. Оценката на авторските ръкописи трябва да бъде цялостна и компетентна.

(1) Първата оценка се дава от редактора, който изготвя издателско становище и предлага ръкописът да бъде даден за рецензиране.

(2) Втората оценка се дава от рецензент. За един и същи ръкопис могат да се направят до две рецензии - една вътрешна и една външна.

(3) Рецензията се внася за обсъждане в катедрата-заявител, която дава становище за съответствието между съдържанието на авторския ръкопис и предназначението и целите, поставени пред него.

(4) Редакторът се запознава подробно с рецензията, за да установи доколко тя отразява действителното състояние на ръкописа, посочва недостатъците му и препоръките за тяхното отстраняване.

Чл. 21. В сроковете по чл. 15 авторските ръкописи и рецензиите се депозират в Центъра.

Чл. 22. Ако авторът не преработи ръкописа си в съответствие с направените от рецензентите препоръки, трябва да аргументира становището си пред редактора.

Изисквания при редактирането

Чл. 23. (1) Редакторът, след като се запознае с цялостното съдържание, научния апарат, съставните части, стила и езика на ръкописа, пристъпва към проектирането на изданието. В съответствие със сложността и развитата структура на научния текст, планирания формат, удобството при ползване и съхранение на книгата, той подбира основните средства, формиращи нейният вид и графическа композиция: шрифт и кегел на набора; размери на наборната страница; вид на подвързията и т. н.

(2) След изготвянето на проекта на изданието, той пристъпва към редактирането на авторския ръкопис.

(3) Редактираният ръкопис се уточнява съвместно от автор и редактор.

Чл. 24. Операторът, ангажиран с компютърната обработка и оформление, възпроизвежда редактирания текст точно и в съответствие с указанията на редактора.

Чл. 25. (1) Начертаването на схеми, таблици и илюстративен материал се възлага на компютърния специалист.

(2) Компютърният специалист изпълнява формата на наборните страници, дължината на набора (редове или колонки), очертаването на основния шрифт, начина на подчертаване в текста, кегела на шрифта, величината на абзацния отстъп и на отстъпите за подчертаване, новите раздели и начина на свързване и монтаж, разполагането на елементите на изданието и т.н.

(3) Компютърният специалист отговаря за сроковете на работата по редактираните ръкописи и начертаването на чертежите, като се съобразява с графика за изпращането на готовите издателски оригинали в печатницата.

Чл. 26. Организационно обработката на изданията се извършва на три етапа: първа, втора и контролна трета редакция с въвеждане на всички редакционно-издателски поправки в текста и илюстративния материал.

Чл. 27. (1) Авторът е длъжен внимателно да прочете текста след първа и втора редакция.

(2) Промени в съдържанието, вкл. чертежи, формули, таблици и т.н. не се допускат след първа редакция. Малки поправки (буквени и стилистични замени и добавки) се извършват в полето на редактирания оригинал с молив. За всички поправки и изменения авторът е длъжен да уведомява редактора.

Чл. 28. Редакторът осигурява своевременна регистрация на изданието по ISBN.

Чл. 29. Подготовката за печат на заглавия, които съдържат класифицирана информация, се извършва при спазване на изискванията на документите за работа с класифицирана информация.

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ОРИГИНАЛИТЕ ЗА ПЕЧАТ

Чл. 30. (1) Авторските ръкописи с гриф “несекретно”, планирани за изработване във Военно издателство – ЕООД, се представят на хартиен и магнитен носител в планираните срокове, комплектувани с разпоредените от Началника на поделение 48960-60 съпроводителни документи – писма, разпределения на тиражите и печат, че не съдържат класифицирана информация.

(2) Изданията с гриф “секретно” .....

Чл. 31. (1) Издателските оригинали на планираните за изработване във ВВМУ "Н. Й. Вапцаров" учебници са с гриф “несекретно” и се представят за тиражиране в планираните срокове в печатната база на МО - гр. Троян, комплектувани с разпоредените

от Началника на поделение 48960-60 съпроводителни документи – писма, разпределения на тиражите и печат, че не съдържат класифицирана информация.

(2) В Центъра не се изработват издания с гриф “секретно”.

ТИРАЖИРАНЕ НА УЧЕБНА ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРОДАЖБА

Чл. 32. (1) Извън тиража на утвърдено с издателския план заглавие, ВВМУ може да договори отпечатването на допълнителен тираж от него с корична цена.

(2) Отпечатването на допълнителния тираж се извършва в печатните бази на МО срещу заплащане.

Чл. 33. Финансирането на допълнителния тираж се извършва от:

1. училищен издателски фонд;
2. автора;
3. други юридически и физически лица.

Чл. 34. (1) Приходите от продажбата на учебната литература се разпределят за:

1. попълване на издателския фонд на училището;
2. за хонорване на автора.

(2) Отговорността и управлението на процесите по отпечатването на учебници за продажба се възлага на отделение “Планиране и управление на бюджета” на ВВМУ. За целта се формира комисия по издателската дейност, със задачи:

1. определяне на тематиката на заглавията, определени за продажба;
2. съставяне на годишен бизнес-план;
3. организиране на отпечатването на заглавията;
4. изготвяне на предложения за размера на финансиране за отпечатването на всяко заглавие;
5. контрол, посредством договори, на изпълнението на авторските задължения, размера на хонорарите и ползването на правата над изданията;
6. осигуряване на разпространението и рекламата на изданията.

Чл. 35. Дейността на комисията по издателската дейност се определя с Правилник, който се приема от Академичния съвет.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ ДОКУМЕНТИ

§1. Правилникът е разработен в съответствие с чл. 30, ал. 1, т. 14 от Закона за висшето образование и чл. 201-202 от Правилника за устройството и дейността на ВВМУ “Н. Й. Вапцаров”.